

ฐานข้อมูลปัญญาท้องถิ่น
ประจำปี ๒๕๖๖
เทศบาลตำบลเกาะเต่า

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่อยู่	หมายเหตุ
๑.	นายเจริญ สุขผล	การทำบ้านปลา	ม.๓ ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	
๒.	นางสาวกฤษฎา หลวงสมบัติ	KOH TAO DRIED FISH	ม.๓ ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	
๓.	นางสาวสุดใจ บุญสุข	การทำผ้ามัดย้อม สีธรรมชาติ	ม.๑ ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	
๔.	นางสาวโสฬี พนมสดี	ECOPRINTING	ม.๒ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	
๕.	นายอรัณ ลิ้มสกุล	กัญชา	ม.๓ต.เกาะเต่า อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเกาะเต่า

- การทำซั้งปลา
- การแปรรูปอาหารทะเล
- การทำผ้ามัดย้อม จากกาบมะพร้าว
- ECO PRIN
- กัญชาสมุนไพร

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำซั้งปลา

ซั้ง หรือ บ้านปลา" เกิดจากความต้องการของชุมชนประมงพื้นบ้านเกาะเต่า ที่ต้องการพัฒนาจากที่เคยใช้ไม้ไผ่และทางมะพร้าวเป็นซั้งปลาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เมื่อได้มีโอกาสมาทำงานร่วมกับมูลนิธิรักษ์ไทย โครงการ BIOFIN, UNDP จึงร่วมกันคิดว่าจะมีบ้านปลารูปแบบใดที่แข็งแรงทนทาน และเคลื่อนย้ายได้สะดวก และมีความสวยงามเหมาะกับการอยู่ในธรรมชาติใต้น้ำ จึงได้รูปแบบบ้านปลามีลักษณะวงกลมมีช่องเพื่อให้ปลาว่ายผ่านได้อย่างธรรมชาติ และสามารถหลบภัยได้ดี ทางกลุ่มประมงพื้นบ้านยังได้วางกติกาชุมชนในการใช้ประโยชน์จากบ้านปลา ได้แก่ ห้ามทำการประมงในระยะวางบ้านปลาในรัศมี ๓๐๐ เมตร การวางลอบ การใช้ปืน การใช้ฉมวกยิงปลาและอวนทุกชนิด

โดยมี นายเจริญ สุขผล ซึ่งเป็นประธานชมรมประมงพื้นบ้านตำบลเกาะเต่า เป็นผู้ริเริ่มการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำบ้านปลา เพื่อเป็นที่อยู่ของสัตว์ทะเล ซึ่งมีสมาชิกในชมรมฯ จำนวน ๓๐ คน ที่จะมีการออกทำบ้านปลาทุก ๆ ๑ -๒ ปี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

KOH TAO DRIED FISH

KOH TAO DRIED FISH ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารทะเล กลุ่มแม่บ้านประมงพื้นบ้านเกาะเต่า เป็นการรวมกลุ่มของแม่บ้าน ที่นำปลาทะเลมาแปรรูป ด้วยกระบวนการที่สะอาด ปลอดภัย ไร้สารพิษ จากวัตถุดิบตามวิถีชาวประมงพื้นบ้านเกาะเต่า ที่จับสัตว์น้ำอย่างรับผิดชอบ ใช้เครื่องมือที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และทำงานอนุรักษ์ร่วมด้วย ผู้บริโภคจึงได้มีส่วนร่วมดูแล รักษาทรัพยากรทางทะเล ไปพร้อมกับเราผ่านผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่ม นอกจากท่านจะได้ทานปลา จากเกาะเต่า แล้ว ท่านจะได้รู้แหล่งที่มาของอาหารทะเลพร้อมส่งต่อ วิถีประมงพื้นบ้านที่ยั่งยืน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำผ้ามัดย้อม สีธรรมชาติ

การทำงานกลุ่มผู้หญิงโดยมีนางสุดใจ บุญสุข เป็นผู้ริเริ่มการทำผ้ามัดย้อม สีธรรมชาติ ซึ่งมีการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากร COCO TIE DYE KOH TAO ผ้ามัดย้อม สีธรรมชาติจาก กาบมะพร้าว ที่สื่อถึงมะพร้าว พืชเศรษฐกิจ ของเกาะเต่า ในอดีต ที่มีอยู่จำนวนมาก นำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ สร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกกลุ่มสตรีเกาะเต่า เป็นผ้ามัดย้อมที่รังสรรค์มาจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดขยะ และเพิ่มมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นนของฝาก ของที่ระลึก สร้างความรักสิ่งแวดล้อมจากเกาะเต่า นักท่องเที่ยวสามารถฝึกและทดลองทำผ้ามัดย้อมในรูปแบบ Work Shop ด้วยตนเอง จะได้เสื้อที่มีเพียงตัวเดียวในโลก เป็นของที่ระลึกที่ให้นักถึงธรรมชาติที่สวยงามของเกาะเต่า

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ECOPRINTING

นางสาวโสภี พุนสดี ผู้ริเริ่มทำผ้ามัดย้อม ซึ่งผ้ามัดย้อมเป็นสิ่งที่บอกถึงเอกลักษณ์ของชนชาติ และได้มีการพัฒนาเรื่อยมาจนมีความสำคัญใน อุตสาหกรรมสิ่งทอระดับประเทศเนื่องจากผ้ามัดย้อมเป็นสินค้า ที่มีศักยภาพที่จะนำมาพัฒนาเพื่อส่งออก ทั้งภาครัฐและเอกชนจึงเริ่มที่จะให้ความสนใจที่จะศึกษาหาแนวทาง ในการพัฒนาผ้ามัดย้อมให้ได้ตามความต้องการของตลาด ทั้งภายในและนอกประเทศ ทั้งนี้ ผ้ามัดย้อมเป็น ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเนื่องจากการทำผ้ามัดย้อมจะเกิดจากวิธีการขั้นตอน และสีของการย้อม ทำให้เกิดลวดลาย รูปแบบ ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมจากสิริธรรมชาติเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ดำรงเอกลักษณ์ในรูปแบบและสีสันทัน คือเส้นใยผ้าฝ้ายที่เป็นวัสดุจากธรรมชาติ รูปแบบ กระบวนการและ ลวดลายมาจากสีของธรรมชาติ ลวดเป็นเอกลักษณ์ของผ้ามัดย้อมที่ได้ถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น แต่สิ่งที่ เป็น เอกลักษณ์ของความง่ายนี้อาจจะยังไม่ถูกใจคนไทยหรือทำให้คนไทยเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ แต่กลับไม่ถูกใจ ชาวต่างชาติมากกว่า การถ่ายทอดด้านความรู้สึก ความภาคภูมิใจหรือสเนียมเพื่อส่งต่อจากรุ่นหนึ่งจึงเป็น เรื่องยากในปัจจุบันและประกอบกับการได้รับอารยธรรมที่หลากหลาย กระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ผู้คนหลงลืม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีค่า โดยเฉพาะผ้ามัดย้อมจากสิริธรรมชาติก็อาจจะเลือนหายไปในที่สุด นอกจากนี้ กระบวนการผลิตผ้ามัดย้อมจากสิริธรรมชาตินั้น จะต้องออกแบบลวดลายผ้ามัดย้อมให้มีคุณสมบัติเหมือนผ้าสังเคราะห์ รวมทั้งเจดสีทำจากธรรมชาติแต่ยังคงได้เอกลักษณ์ของความเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความคงทนของสีแต่ละชนิด นอกจากนี้ผ้าที่ย้อมสีจากธรรมชาติที่เกิดการตกสีกลับพบว่ามี ความสวยงามเพิ่มขึ้นหรือมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ผู้คนสมัยก่อนการย้อมเสร็จพอดัดเป็นเสื้อแล้วนำไปแช่น้ำจากนั้นใช้ไม้ ทูบจนนุ่มฟูเป็นยอนวลยิ่งเก๋ยิ่งสวย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้งานของแต่ละคนจะสลับสีอ่อนสีแก่ไว้ตรงไหน ความ สวยงามมีเสน่ห์ของผ้ามัดย้อมสิริธรรมชาติอยู่ที่แต่ละชิ้นจะไม่ซ้ำกันเพราะมีชิ้นเดียวในโลก แต่ละสีที่ได้เกิดจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน และคุณประโยชน์ของพืชพรรณที่อยู่รอบตัว อาจจะใช้ต้นไม้หายากบ้างหรือก็หมดไปแล้ว สี ธรรมชาติบ้างสีไม่เพียงแต่ให้ ความสวยงามเท่านั้นแต่ยังช่วยรักษาคุณภาพของเส้นใยอีกด้วย สีที่ได้จากการย้อมผ้า จะได้จากสีของพืชชนิดต่าง ๆ เช่น อัญชัน ใบเตย ทับทิม แต่บางครั้งสีที่ได้อาจจะไม่ใช่พืชพรรณ อาจมาจาก ผลไม้ที่มีสี เช่น แก้วมังกรมะละกอ ส้ม เป็นต้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กัญชา

กัญชาเป็นพืชประเภทป่านและปอ ซึ่งมีเส้นใยเหนียวมากในอดีตจึงนิยมใช้ในการทำประโยชน์ ด้านการทำเป็นเชือก รัดต่าง ๆ เช่น เชือกในการเดินเรือหรือเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมไปถึง ถูนำไป ผสมกับอาหารเพื่อช่วยกระตุ้นให้เจริญอาหาร นอกจากนี้ในปัจจุบันมีการศึกษาวิจัยว่า เส้นใยจากกัญชาร้อยละ ๘๐ เป็นเซลลูโลสซึ่งย่อยสลายได้ง่าย ไม่เกิดพิษภัย ลำต้นสามารถใช้ทำกระดาษสังเคราะห์ได้ดีกว่ากระดาษที่ทำจากไม้ยืนต้นจึงสามารถ นำมาใช้ทำกระดาษแทนต้นไม้ได้เพราะ กัญชาเป็นพืชที่มีวงจรชีวิตเพียง ๑๒๐ วัน สามารถที่จะปลูกได้ ๑๐ ตัน ต่อพื้นที่ ๑ เอเคอร์ (๑ เอเคอร์ = ๒ ไร่) ภายในเวลา ๔ เดือน ปลูกได้เร็วกว่าฝ้าย ๔ เท่า ได้น้ำหนักมากกว่า ฝ้าย ๓ เท่า สหรัฐอเมริกาพบว่ากัญชาสามารถปลูกและนำมาทำกระดาษได้มาก เป็น ๔ เท่าของการทำไม้ยืนต้นนอกจากนี้การทำกระดาษจากต้นกัญชาไม่ต้องใช้คลอรีนเหมือนการทำจากไม้ซึ่งทำให้เกิดไดออกซิน นอกจากนี้เส้นใยของต้นกัญชาใช้ทำกระดาษได้ดีกว่าไม้มาก ส่วนในด้านสรรพคุณทางยานั้น สรรพคุณทางการแพทย์ แผนโบราณระบุว่าช่อดอกตัวเมีย บำรุงประสาท แก้ปวดประสาท ทำให้เคลิ้มฝัน เมล็ด ชูกำลัง เจริญอาหาร ทำให้ประจำเดือนมาตามปกติแต่หากกิน มาก อาจทำให้เกิดอาการปวดหัวหมดสติทั้งต้น บำรุงประสาท เจริญอาหาร ทำให้ประจำเดือนมาตามปกติ ในตำราแพทยศาสตร์สงเคราะห์

ส่วนทางการแพทย์แผนปัจจุบันได้มีผลการศึกษาวิจัยหลายชิ้น ระบุว่า ผลการศึกษาในระดับพรีคลินิก พบว่าสารกลุ่ม cannabinoids มีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาหลายด้าน ฤทธิ์ที่สำคัญได้แก่ ด้านมะเร็ง ด้านการ อาเจียน กระตุ้นความอยากอาหาร แก้ปวด มีรายงานพบว่า THC มีฤทธิ์ด้านมะเร็งสมองที่เรียกว่าGlioblastoma การ ให้ CBD สามารถลดการกลับมาเป็นมะเร็งชนิดนี้ได้นับไปถึง โรคพาร์กินสัน จากงานวิจัยพบว่า สารสกัดจากกัญชา ที่เรียกว่า Cannabidiol (CBD) หรือการใช้ยาNabil

โดยนายอร่าม ลิ้มสกุล เป็นผู้ริเริ่มและมีแนวคิดที่จะทำเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อไว้รักษาโรค และใช้ในการสกัดทำเป็นน้ำมันกัญชาเพื่อไว้ใช้เพื่อสุขภาพช่วยให้ผู้ป่วย มีอาการเจ็บปวดน้อยลง อาการสั่นลดลง และขยับตัวได้ดีขึ้น

